

A projektet az Európai Unió Horizon Europe kutatási és innovációs programja (az 101069529 számú támogatási megállapodás keretében), valamint a brit kormány Horizon Europe finanszírozási garanciája keretében a UK Research and Innovation (UKRI) [10038991 számú támogatása] támogatta.

A társadalom- és bölcsészettudományok támogatása Dél-, Közép- és Kelet-Európában:

Állásfoglalás az éghajlathoz, az energiához és mobilitáshoz kapcsolódó nemzetközi kutatásokról

2023 június

Social Sciences & Humanities for Climate,
Energy and Transport Research Excellence

A társadalom- és bölcészettudományok támogatása Dél-, Közép- és Kelet-Európában: Állásfoglalás az éghajlathoz, az energiához és mobilitáshoz kapcsolódó nemzetközi kutatásokról

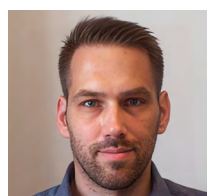
2023 június

VEZETŐ SZERZŐK

Viktor Varjú*

Centre for
Economic and
Regional Studies
Hungary

Gergely Tagai

Centre for
Economic and
Regional Studies
Hungary

Violeta Cabello

Basque Centre for
Climate Change
Spain

**Alevgul H.
Sorman**

Basque Centre for
Climate Change
Spain

Rosie Robison

Anglia Ruskin
University
UK

Chris Foulds

Anglia Ruskin
University
UK

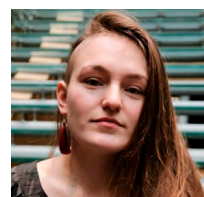
Dóra Bálint

Centre for
Economic and
Regional Studies
Hungary

**Ester Galende
Sánchez**

Basque Centre for
Climate Change
Spain

**Kristina
Zindulková**

Basque Centre for
Climate Change
Spain

**Ilona Pálné
Kovács**

Centre for
Economic and
Regional Studies
Hungary

*varju.viktor@krtk.hu

Javasolt hivatkozási mód

Varjú, V., Tagai, G., Cabello, V., Sorman, A.H., Robison, R., Foulds, C., Bálint, D., Galende Sánchez, E., Zindulková, K., Pálné Kovács, I., et al. (2023). *Supporting the Social Sciences & Humanities across Southern and Central & Eastern Europe: A Position Statement for international climate, energy and mobility research*. Cambridge: SSH CENTRE.

KÖZREMŰKÖDŐ SZERZŐK

Jone Aliri

University of the
Basque Country
Spain

**Isabelle
Angelovskí**

Universitat
Autònoma de
Barcelona
Spain

Maria Attard

University of Malta
Malta

Liliia Bilous

Anglia Ruskin
University
UK

Guido Caniglia

Konrad Lorenz
Institute for
Evolution and
Cognition Research
Germany

Jana Chovancová

University of Presov
Slovakia

Luciano d'Andrea

Knowledge and
Innovation
Italy

Jampel Dell'Angelo

Vrije Universiteit
Amsterdam
Netherlands

Elena Dimitrova

University of
Architecture, Civil
Engineering and
Geodesy
Bulgaria

Magdalena Drăgan

Romanian Academy
in Cluj-Napoca
Romania

Antonio Ferreira

University of Porto
Portugal

Fabio Feudo

Knowledge and
Innovation
Italy

Inma Garrido

Acento
Comunicación
Spain

Emília Huttmanová

University of Presov
Slovakia

Vineta Kleinberga

Rīga Stradiņš
University
Latvia

Maria Kola-Bezka

Nicolaus Copernicus
University in Toruń
Poland

**Bernadett
Horváthné Kovács**

University of
Agriculture and Life
Science
Hungary

Orsolya Küttel

National Research
Development and
Innovation Office
Hungary

Julia Leventon

Global Change
Research Institute of
the Czech Academy
of Sciences
Czechia

**József Pál
Lieszkovszky**

KTI Hungarian
Institute for
Transport Sciences
and Logistics Non
Profit Ltd
Hungary

Cristina Lincaru

National Scientific
Research Institute
for Labor and Social
Protection
Romania

Balša Lubarda

DAMAR Institute
Montenegro

Naja Marot

University of
Ljubljana
Slovenia

Yago Martín

Pablo de Olavide
University
Spain

**Carmen Valor
Martínez**

Comillas University
Spain

Hana Müllerová

Czech Academy of
Sciences
Czechia

Imre Nagy

University of Novi
Sad
Serbia

Efi Nakopoulou

National and
Kapodistrian
University of Athens
Greece

**Ourania
Papaszomenou**

Arden University
Berlin
Germany

Michaela Pixová

Charles University
Czechia

Catarina Sales

University of Beira
Interior
Portugal

**Laura Vozmediano
Sanz**

University of the
Basque Country
Spain

Mauro Sarrica

University of Rome
La Sapienza
Italy

Iva Tajnšek

Consensus
Slovenia

Ethemcan Turhan

University of
Groningen
Netherlands

**Gábor László
Vasárus**

Centre for Economic
and Regional
Studies
Hungary

Giorgos Velegrakis

National and
Kapodistrian
University of Athens
Greece

Aleksandra Wagner

Jagiellonian
University
Poland

***Additional countries the authors have
experience working in include: Cyprus, France,
Republic of Moldova, Turkey, Ukraine, USA.***

Jelen állásfoglalásban az alábbi országokat Dél-Európához (zöld), illetve Közép- és Kelet-Európához (narancssárga) tartozónak tekintettük; ez a Horizon Europe finanszírozási programhoz való jelenlegi vagy tervezett csatlakozásukhoz kapcsolódik.

Bevezetés

Mi az állásfoglalás célja?

Jelen állásfoglalás azon dél-európai (DE) és közép- és kelet-európai (KKE) társadalom- és bölcsészettudományi (SSH) kutatók álláspontját mutatja be (lásd az 1. ábrát), akik a fenntarthatósággal kapcsolatos kihívásokon dolgoznak. Az erőfeszítések ellenére a dél- és kelet-közép-európai országok kutatóinak kutatási együttműködésekben való részvétele továbbra is egyenlőtlen az északi és nyugat-európai kutatókhoz képest¹. Ehhez olyan terhek társulnak, mint a bizonytalan munkafeltételek és ideiglenes szerződések Dél-Európában, valamint a nagyon alacsony munkabérek Közép- és Kelet-Európában. Mivel a társadalom- és bölcsészettudományi kutatások már most is háttérbe szorulnak a STEM (természettudomány, műszaki-, mérnöki tudományok, matematika) tudományágakkal szemben, különösen akkor, amikor finanszírozásról van szó² így az SSH területen dolgozó dél-, kelet- és közép-európai kutatók többszörösen hátrányos helyzetben vannak. Ezért jelen állásfoglalás a **földrajzi** (Észak-, Dél-, Kelet- és Nyugat-Európa), **tudományági** (pl. társadalomtudományok vs. műszaki tudományok) és **fenntarthatósági témák** (pl. éghajlat, energia és mobilitás) széttagoltságának mérsékléséhez kíván hozzájárulni. Az állásfoglalás a Horizon Europe keretprogram [SSH CENTRE](#) projekt részét képezi, amelynek célja, hogy jógyakorlatokat alakítson ki arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet az SSH diszciplínákat jobban integrálni az EU kutatási és innovációs politikájába.

Hogyan jött létre ez az állásfoglalás?

Egy **online felhívás** (kérdőív) keretében 137 dél-, közép- és kelet-európai kutatótól kaptunk válaszokat. A kérdőív eredményeit felhasználva két, 59 kutató részvételével zajló **hibrid workshop**³ került megrendezésre Bilbaóban (a Baszk Éghajlatváltozási Központ és a Wikitoki közös szervezésében) és Pécsen (a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont (KRTK) és a Central European Initiative közös szervezésében). Jelen állásfoglalás a felmérés és a workshopok során a DE/KKE SSH-kutatók által azonosított főbb kihívásokat jeleníti meg. Javaslatot tesz arra is, hogy a különböző intézményi szereplők hogyan tudnák jobban támogatni munkatársaikat a jövőben. Az állásfoglalás az Európai Bizottság szakpolitikai tisztviselőinek, akik az EU keretprogramjain (különösen a Horizon Europe 5. klaszterén) dolgoznak, a dél-, közép- és kelet-európai országok tudományfinanszírozóinak, kutatóintézeteinek, valamint az egyes kutatóknak (különösen, akik az SSH területeken érdekeltek) nyújthat segítséget egész Európában.

Jelen állásfoglalás 2023 júniusában került benyújtásra az Európai Bizottsághoz (Kutatási és Innovációs Főigazgatóság), és főbb üzeneteit több nyelvre is lefordítottuk. Az állásfoglalás mögött álló adatokkal kapcsolatos további részletekért lásd a csatolt adatjegyzetet⁴.

- 1 Tagai, G. (2023) Az európai kutatási együttműködések egyenlőtlen terei [Unequal spaces of the European research collaborations]. *Területi Statisztika*, 63(2): 179-206.
- 2 2018-ban például a Horizon 2020 keretprogram teljes pályázati költségvetésének csak mintegy 8%-a jutott SSH-partnereknek, lásd: Kania, K. and Bucksch, R. (2020). *Integration of Social Sciences and Humanities in Horizon 2020: Participants, Budgets and Disciplines – 5th monitoring report on projects funded in 2018 under the Horizon 2020 programme*. European Commission; Genus, A., Iskandarova, M., Goggins, G., Fahy, F. and Laakso, S., 2021. Alternative energy imaginaries: Implications for energy research, policy integration and the transformation of energy systems. *Energy Research & Social Science*, 73, p.101898..
- 3 Ezen állásfoglalás szerzői mindannyian részt vettek az egyik vagy mindkét workshopon.
- 4 Foulds, C., Crowther, A., Sorman, A.H., Cabello, V., Bálint, D., Tagai, G., Varjú, V., Robison, R., Galende Sánchez, E., and Zindulková, K. (2023). Addressing disparities in European Social Sciences & Humanities research on climate, energy and mobility: Insights from a Call for Evidence survey and analysis workshops on the challenges and opportunities of working in Southern and Central & Eastern Europe [version 1; peer review: awaiting peer review]. *Open Research Europe*. <https://doi.org/10.12688/openreseurope.16237.1>

I. Rész: Hogyan ismerhetik fel jobban a finanszírozók és az intézmények a dél-, közép-, és kelet-európai kihívásokat az SSH diszciplínák terén?

1. Szükséges felismerni, hogy az SSH diszciplínák fontos értéket képviselnek a szakpolitikában és a döntéshozatalban a DE és KKE országokban

Manapság a társadalmi kihívások nemcsak technikai, hanem nagymértékben politikai és társadalmi-kulturális jellegűek is. A Horizon Europe 5. klaszterének (éghajlat, energia és mobilitás) kihívásainak kezelésében a bölcsészet- és társadalomtudományi ismeretek értéke egyértelmű. Például az, hogy az emberek hogyan gondolkodnak, cselekszenek, dolgoznak és szórakoznak - és ezáltal hogyan fogyasztják az energia- és karbon-intenzív erőforrásokat - eredendően társadalmi kérdés. Ugyanakkor különösen a dél-, közép- és kelet-európai térségekben az SSH tudományok területén végzett kutatásokat (a közgazdaságtudomány kivételével, amint azt a válaszadók a felmérésben többször is megállapították) továbbra is úgy ítélik meg, hogy azok kevésbé bírnak szakpolitikai és innovációs értékkel, mint a természet-, műszaki-, mérnöki- és matematika tudományok (STEM). Annak érdekében, hogy az SSH diszciplínák adottságait - mint például fogalmi és módszertani pluralizmusát, kritikai megközelítését és a számszerű eredmények mögött meghúzódó feltételezések kiemelésére való képességét - elismerjék, e diszciplínákat az uniós, nemzeti és helyi szintű szakpolitikában és döntéshozatalban előtérbe kell helyezni és érvényesíteni kell.

2. Az európai kutatási és intézményi kultúrák sokféleségének elismerése: „egy méret nem illik mindenkire”

Amikor Észak-Európa (NE) és Nyugat-Európa (WE) tudományos és társadalomtudományi módszereit „helyes módszerként” népszerűsítik, ez a meglévő egyenlőtlenségeket reprodukálja és állandósítja. A Dél-, Közép- és Kelet-Európában végzett kutatások nemzeti, regionális és helyi földrajzi sajátosságokkal (pl. hőhullámok, erdőtüzek, lakóhelyváltoztatás, migráció), valamint kulturális és társadalmi-gazdasági összefüggésekkel (pl. munkanélküliség, egyenlőtlenségi szintek, szegénység) bírnak, amelyeket a szélesebb közönség számára, akik kevésbé ismerik ezeket, esetleg indokolni kell. Az északi- és nyugat-európai kutatási tapasztalatoknak tulajdonított nagyobb érték a nemzeti DE/KKE intézményeken belül is megjelenik. Például az észak- és nyugat-európai intézményekben tett kutatói látogatásokat a dél-európai országokban szakmai előmenetel előfeltételének tekinthetik. Ezzel szemben a déli-, közép és kelet-európai országokba irányuló mobilitás hiánya azt is jelenti, hogy más kutatóknak kevesebb lehetőségük van megismerni az ottani kutatási kultúrát.

3. A bizonytalan munkakörülmények azonosítása és felszámolása az DE/KKE országok kutatóintézeiteiben

A bizonytalan munkakörülmények, amelyeknek a dél-európai és kelet-közép-európai kutatók különösen ki vannak téve, jelenleg az európai kutatási ágazat egyik legnagyobb rendszerszintű kihívását jelentik. Ez az intézményi struktúrákban a határozott idejű munkaszerződések elterjedtségén keresztül tükröződik Dél-Európában, valamint a (viszonylag) nagyon alacsony akadémiai fizetéseken keresztül Közép- és Kelet-Európában. A dél-európai régióban az állandó adminisztratív személyzet hiánya ahhoz vezethet, hogy az egyéneket (kutatókat) túlterhelik az oktatási és szervezési feladatok, ami fokozza a munkahelyek bizonytalanságát és csökkenti a pályázatokra való jelentkezéseket. Ráadásul ez a helyzet párosul a klientizmus, a nepotizmus (vagy akár a korrupció) esetenkénti jelenlétével, ami akadályozza az állami kutatási forrásokhoz való hozzáférést, ami azt jelenti, hogy a kutatók nem feltétlenül egyenlő feltételek mellett versenyeznek. Ez azt eredményezi, hogy a kutatóknak kevés idejük van arra, hogy a nemzeti/nemzetközi kutatási finanszírozás szűk köréért versenyezzenek, ami alacsony sikerességi arányhoz vezet, különösen az alulértékelt tudományágakban és az alulfinanszírozott SSH-projekt-pályázatokban.

II. Rész: Hogyan támogathatják jobban a kutatásfinanszírozók (különösen az Európai Bizottság) a dél-, közép- és kelet-európai SSH diszciplínákat?

4. *Az elméleti jellegű, kritikus, reflexív és transzformatív kutatások előtérbe helyezése a tudástermelésben, a know-how DE/KKE országokból történő nagyobb mértékű bevonásával*

Bár az elméleti jellegű kutatások nem mindig nyújtanak azonnali megoldást a sürgető társadalmi, gazdasági vagy környezeti problémákra, közép- és hosszú távon segíthetnek azok hatékonyabb kezelésében. Az elméleti jellegű kutatásokat ösztönözni kell, felismerve azt, hogy az eredmények létrejöttének gyorsasága és jellege különbözik az SSH és STEM tudományok között. A kritikus, reflexív és transzformatív kutatás finanszírozási lehetőségeinek növelése, a „mainstream nyugati/északi” intézmények területen kívüli kísérletezés lehetővé tétele, valamint a különböző tudásmódok (pl. helyi vagy hagyományos tudás a DE/KKE térségből) egyesítése segíteni fog a jelenlegi és jövőbeni társadalmi-ökológiai kihívásokra adott olyan válaszok kidolgozásában, amelyek jobban illeszkednek a különböző kontextusokhoz, és nagyobb valószínűséggel lesznek sikeresek.

5. *A hosszú távú, inkluzív SSH-kutatás előmozdítását célzó új támogatási rendszerek kidolgozása és végrehajtása a DE/KKE országokban*

A projektalapú finanszírozás rövid távú logikáján túl kell lépni, mélyebb és hosszabb távú jövőképet kell keresni annak érdekében, hogy az SSH diszciplínák kiaknázása egyedülálló lehetőséget nyújthasson. A célzott - például a munkakörülmények javítására és az állandó, jól fizetett állások támogatására összpontosító - támogatás-elosztási rendszerek segíthetnek stabilitást biztosítani a dél-, közép- és kelet-európai kutatók és intézményeik számára, és elősegíthetik a nemzetközi együttműködésen alapuló kutatásban való nagyobb részvételt. Ezenkívül mind az egyéni, mind a kollektív támogatások esetében meg kell vizsgálni a támogatások elosztásának új típusú mechanizmusait, amelyek az egyenlőség és a sokféleség maximalizálására törekednek, nem pedig kizárólag a termelékenységre. Ilyen rendszerek például a következők: (i) a finanszírozás elosztása véletlenszerű kiválasztással a verseny helyett (amely gyakran az egyenlőtlenségeket reprodukáló mérőszámokat használ); (ii) több program az SSH és STEM területén folytatott kutatási együttműködések számára.

6. *Helyhez kötött, tematikus felhívások meghirdetése, és különböző földrajzi területekről és tudományágakból érkező bírálók bevonása*

Amint azt fentebb már említettük, a DE/KKE országok sajátos kihívásokkal és történelmi örökséggel rendelkeznek az éghajlat, az energia és a mobilitás terén is, amelyeket gyakran figyelmen kívül hagynak a finanszírozási felhívásokban. A részvétel kiszélesítését célzó alprogramok a releváns helyi kihívásokra vonatkozó felhívásokon keresztül támogathatják a dél-, közép- és kelet-európai kutatókat abban, hogy együttműködve dolgozzanak ki megoldásokat a helyi problémákra. Ezzel párhuzamosan - a nemek közötti egyenlőségi kvótákhoz hasonló folyamatok révén - több, a régiókból, valamint az SSH területén tevékenykedő tudományágak nagyobb számából és szélesebb köréből származó bírálót kellene bevonni, hogy a jelenleg „periférián” lévő dél-, közép- és kelet-európai országok inkluzív kutatási és innovációs kapacitásának kiépítését elősegítsék.

7. *A nyílt tudomány felelősségteljes előmozdítása, az DE/KKE országok szerzői és folyóiratai előtt álló akadályok csökkentését célzó mechanizmusokkal*

Az Open Access (ami ma már gyakran a tudományfinanszírozók követelménye) közzétételért fizetni komoly pénzügyi terhet jelenthet a legtöbb DE/KKE országban. Teljes mértékben támogatjuk azt a célt, hogy a tudástermelést a nyílt, ingyenesen elérhető tudomány irányába tereljük, de azt javasoljuk, hogy ezt a tudástermelés demokratizálása kísérje, ami magában foglalja a (rendszerint nem DE/KKE országokban működő) kiadóvállalatok hatalmának megkérdőjelezését és a DE/KKE országokból származó szerzők nagyobb mértékű bevonásának támogatását. Mivel a kiadói piacot olyan vállalatok uralják, amelyek kevésbé ismerik a kelet-közép-európai és dél-európai sajátosságokat és kutatási érdekeket, ez a dél-, közép- és kelet-európai szerzők hozzájárulásának elismerését és legitimálását, valamint publikálásuk támogatását igényli (pl. tematikus kiadványok szervezése folyóiratokban). Arra is javaslatot teszünk, hogy a nyílt hozzáférésű kiadványok szélesebb körben értékeljék (DE/KKE országból származó) a lektorok, különösen azokat, amelyek közvetlenül a politikai döntéshozóknak, tervezőknek, civil szervezeteknek, és a közösség tagjainak szólnak.

III. Rész: **Hogyan tudják a kutatóintézetek jobban támogatni az SSH diszciplínákat Dél-, Közép- és Kelet-Európában?**

8. *SSH-STEM csapatok együttműködésének és a DE/KKE országok közötti hálózatok építésének ösztönzése*

Ahelyett, hogy csak az egyéni versenyre koncentráljunk, létfontosságú, hogy az együttműködésen alapuló és interdiszciplináris kollaborációk legyenek támogatva (beleértve az SSH-n és az SSH-STEM megosztottságon átívelő együttműködések is) a DE/KKE országokban az SSH és a STEM között meglévő történelmi egyenlőtlenségek és megosztottság kezelése érdekében.

Ezeket az együttműködések hálózatépítési lehetőségekkel kell elősegíteni, beleértve a virtuális részvételt is, ahol ez lehetséges, ami némileg csökkentheti ezen országok kutatóinak pénzügyi hátrányait. A dél-, közép- és kelet-európai régiókra összpontosító SSH-kutatói hálózati együttműködések európai szinten nagyobb hangsúlyt adhatnak ezeknek a kutatóknak.

9. *Az SSH és az interdiszciplináris kutatók következő generációjának képzése*

A DE/KKE országokban interdiszciplináris és transzdiszciplináris diplomákat kell létrehozunk, támogatunk és elismernünk, beleértve a mester- és doktori programokat is, amelyek igyekeznek túllépni a jelenleg széttagolt SSH - STEM gondolkodásmódon. A fenntarthatósági kérdések elmúlt évtizedekben tapasztalt előretöréséhez hasonlóan az SSH témák a felsőoktatásban minden hallgató számára átfogó követelményekké válhatnak. A PhD-fokozattal rendelkező SSH- és interdiszciplináris kutatók esetében a kutatóintézeteknek a jobb kapacitásfejlesztés érdekében fokozni kellene az ingyenes online képzések kínálatát, amelyek a kutatási pályázatok írásának vagy az interdiszciplináris partnerségek vezetésének know-how-jára összpontosítanak (és fizetni kellene az ezeken a területeken sikeres DE/KKE kutatóknak, hogy adják át tapasztalataikat).

10. *A helyi tehetségek megbecsülése és az SSH-kutatók láthatóságának biztosítása a kényszerű mobilitás elkerülése érdekében*

A kutatóknak a „sikeresebb” karrier érdekében északi- és nyugat-európai intézményekbe történő elvándorlása erős személyes és intézményi terhet jelenthetnek. Ez akadályozza a kutatókat abban is, hogy kialakítsák a helyi közösségekkel való hosszú távú elköteleződést, amelyre az SSH kutatásokban szükség van. A kutatóintézeteknek meg kell becsülniük a helyi tehetségeket, és erőfeszítéseket kell tenniük a tehetségek megtartására, hosszú távú stabilitást és rugalmas feltételeket biztosítva, ahol a mobilitás inkább lehetőség, mint szükségszerűség. Biztosítaniuk kell továbbá, hogy kutatóik tudományos tevékenysége, profilja európai szinten is látható legyen, például kiemelve az egyes kutatók projektkoordinációjában, munkacsomagok vagy feladatok vezetésében, médiaszereplésekben, tanácsadói szerepekben és/vagy a kutatásuk döntéshozatali hatásaiban szerzett tapasztalatait.

11. *Az SSH pályázati, támogatáskezelési folyamatok adminisztratív kapacitásának megerősítése*

Számos dél-, közép-, és kelet-európai kutatóintézetben az egyik probléma az adminisztratív kapacitás (pl. a személyzet létszáma, tudása, tapasztalata, nyelvtudása) hiánya a versenyképes uniós kutatási pályázatok adminisztratív támogatásához és a sikeres támogatáskezeléshez; ez tovább növeli a kutatókra nehezedő, amúgy is nagy terhet. A kutatási pályázatokkal kapcsolatos adminisztratív terheknek a tudományos innováció, a szigorúság és a minőség javára kellene változniuk. Ezen a területen a nemzeti kapcsolattartó pontoknak szerepet kell vállalniuk az SSH kutatók támogatásában és érdekérvényesítésében. Különösen a közép- és kelet-európai országokban a kutatási projektek adminisztratív folyamatában nemzetközi tapasztalattal rendelkező csoportok létrehozásának kellene stratégiai prioritást jelentenie a kutatási intézmények számára, így növelve a támogatások sikerességének arányát.

12. *Az egyetemek és kutatóközpontok minőségértékelési eljárásainak támogatása, amelyek figyelembe veszik a kritikai és interdiszciplináris SSH kutatást a DE/KKE országokban*

Számos DE/KKE kutatóintézetet továbbra is a diszciplináris, kötött értékelési kritériumoknál maradt, amelyek nem feltétlenül veszik figyelembe az SSH-kutatók kutatási stratégiáit és gyakorlatát. Az egyetemek és kutatóközpontok gyakran továbbra is a kvantitatív kritériumokra (pl. folyóirat-kvartilis, impaktfaktor, pénzszerzési eredmények, PhD-hallgatók száma) összpontosítanak, amikor kutatóik értékeléséről van szó. Ezzel szemben mi minőségi kritériumok (pl. mentori és közösségépítő képességek, adminisztratív/közösségi szolgálat, interdiszciplinaritás, tudáscsere, társadalmi szerepvállalás) alkalmazását szorgalmazzuk, hogy jobban értékeljük számos SSH-kutató tényleges kutatási gyakorlatát.

Záró megjegyzések

Míg a fent vázolt kihívásokat strukturális jellegűnek tekintjük, és ezért intézményi megoldásokat igényelnek, az egyes kutatók is támogathatják a felzárkózást azáltal, hogy szélesebb körű kutatási partnerségeket alakítanak ki, és túllépnek az általuk már ismert normákon és kulturális kontextusokon. Javasoljuk mind az intézményeknek, mind a kutatóknak, hogy ismerjék el azt a sokféleséget, ahogyan a helyhez kötött tudás és megoldások a különböző kutatási kultúrák által a dél-, közép- és kelet-európai kontextusokban létrejönnek, és nagyobb elismerést és teret adjanak ezen országok SSH kutatói hozzájárulásainak.

Köszönetnyilvánítás

Jelen állásfoglalás az SSH CENTRE (Social Sciences and Humanities for Climate, Energy and Transport Research Excellence) projekt része, amely részben az Európai Unió Horizon Europe kutatási és innovációs programja keretében (támogatási szerződés száma: 101069529), valamint az Egyesült Királyság kutatási és innovációs programjától (UKRI) az Egyesült Királyság kormánya által indított Horizon Europe finanszírozási garancia [10038991 számú támogatás] keretében kapott támogatást. Hálásak vagyunk Ami Crowthernek (Anglia Ruskin University) az anyag gondos átnézéséért, valamint a következő személyek hozzájárulásáért: Dimitrios Bormpoudakis (University of Kent), Dominika Crnjac-Milić (Eszéki Egyetem), Anamarija Delić (Eszéki Egyetem), Dominika Dzwonkowska (Cardinal Stefan Wyszyński University), Iva Georgieva (Bolgár Tudományos Akadémia), Alessandro Lombardo (Central European Initiative), Ricz András (Pro Regio d.o.o.), Tauri Tuvikene (Tallinni Egyetem) és Davor Vinko (Eszéki Egyetem), valamint mindazok, akik kitöltötték a kérdőívünket.

Social Sciences & Humanities for Climate,
Energy and Transport Research Excellence

This project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement No 101069529 and from UK Research and Innovation (UKRI) under the UK government's Horizon Europe funding guarantee [grant No 10038991].